ÅFJORD VIDEREGÅENDE SKOLE (v/plasstillitsvalgt UDF)

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: May Britt Sundet

Stilling: Plasstilitsvalgt UDF

Region: Fosen

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi ønsker ikke en nedleggelse av bygg og anleggsfag på bekostning for studiespes. Klassene er sammenslått i fellesfag, og dette mener vi gir økt innsparing som det er. VG 1 og VG1 byggfag er også slått sammen i programfag. Selv om det var 1 elevsøknad i år ble tilslutt 4. [redacted] Vi vet også at elevtallet i Åfjord vil økes i nær framtid. I Åfjord har vi nært samarbeid med næringslivet. Vi ønsker ikke at dette skal opphøre. Vi har erfaring med at omtrent alle VG2 elever går ut som lærling, og tar ikke påbygg. Vi mener derfor Åfjord ikke er sammenlignbar med andre regioner.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Vi mener påbygg bør økes til 2årig. Vi mener det vil bidra til at flere heller velge studiespes.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

På Fosen vil ikke dette være aktuelt.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Sett i lys av de innsparinger vi gjør allerede i dag, så ser vi ikke at det kan gjøres større innsparing Fosen. Vi satser på markedsføring for å fange opp elever som tenker å velge seg bort til andre skoler.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Distriktene må satse på. Og foredle det vi allerede er god på. Vi mister samfunnsoppdraget vårt om skolen ikke bidrar i samfunnet og i samarbeid med næringslivet.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Vi mener elevene må kunne bo hjemme iallefall i vg1 og pga infrastrukturen er slik at det ikke vil bli innsparing verken for Fylkeskommunen eller elevenes fysiske og psykiske helse.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Vi ønsker å opprettholde det slik som det er nå.

ÅFJORD KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Reidun Susanne Dypaune

Stilling: Sektorsjef oppvekst

Region: Fosen

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Høringsuttalelse fra utvalg for helse og oppvekst i Åfjord kommune: Skrives inn i sin helhet her, da det ikke var mulig å legge inn vedlegg. Høringsuttalelse fra Utvalg for helse og oppvekst i Åfjord kommune, vedtatt 2.september 26. Høring av tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040 Utvalg for helse og oppvekst i Åfjord kommune viser til høring om framtidig skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag. Utvalget anerkjenner de økonomiske og demografiske utfordringene fylkeskommunen står overfor, herunder redusert elevgrunnlag og behov for effektiv ressursbruk fram mot 2040. Samtidig vil vi understreke at alle strukturendringer må vurderes opp mot samfunnsoppdraget om å sikre ungdommene et faglig sterkt, tilgjengelig og framtidsrettet opplæringstilbud. Åfjord kommunes samfunnsdel framhever betydningen av god utdanning, tiltak som motvirker frafall i videregående skole og behovet for å arbeide for at flere innbyggere med høy kompetanse skal bosette seg, jobbe og leve i kommunen. Innbyggerne og ungdommene har også uttrykt et tydelig ønske om flere utdanningsmuligheter ved Åfjord videregående skole. Utvalget mener at fylkeskommunens framtidige tilbudsstruktur må sikre at elevene har reelle valgmuligheter, samtidig som tilbudene holder høy faglig kvalitet. Det er avgjørende at alle utdanningsprogram, både studieforberedende og yrkesfaglige, markedsføres aktivt og målrettet overfor ungdomsskoleelever og foresatte. God og balansert informasjon om utdanningsveier, karrieremuligheter og kompetansebehov er en forutsetning for at ungdom kan ta informerte valg om egen framtid. Utvalget er særlig opptatt av at de studieforberedende utdanningsprogrammene styrkes. Tallgrunnlaget for Fosen viser at kun om lag 20 prosent av elevene velger studiespesialiserende utdanningsløp. Dette er lavt sett opp mot regionens langsiktige behov for kompetanse innen blant annet undervisning, helse- og omsorgstjenester, teknologi, forskning, ledelse og offentlig forvaltning. Fylkeskommunen peker selv på behovet for å sikre rekruttering til yrker som lærere, sykepleiere og sivilingeniører, og viser til at enkelte regioner trenger flere elever som velger studieforberedende utdanningsprogram. For Åfjord kommune er tilgang på høyt utdannet arbeidskraft en sentral forutsetning for framtidig samfunnsutvikling. Kommuneplanens samfunnsdel peker på behovet for å tiltrekke og beholde personer med høy kompetanse, utvikle attraktive arbeidsplasser og styrke kompetansemiljøene i kommunen. Et robust og attraktivt studieforberedende tilbud er derfor av stor betydning for både kommunen og regionen som helhet. Utvalget vil samtidig understreke at styrking av studieforberedende

tilbud ikke må skje på bekostning av kvaliteten i yrkesfaglige utdanningsprogram. Regionens næringsliv og offentlige tjenester er avhengige av begge kompetansespor. Framtidig tilbudsstruktur må derfor legge til rette for en god balanse mellom yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsløp, samtidig som tilbudene er store nok til å sikre stabile fagmiljøer og god undervisningskvalitet. Utvalg for helse og oppvekst mener videre at vurderinger av strukturendringer må omfatte konsekvenser for bosetting, rekruttering, identitet og tilhørighet i distriktskommunene. Videregående skoler spiller en viktig rolle som kompetanseinstitusjoner, møteplasser og utviklingsaktører i lokalsamfunnene. Endringer som svekker utdanningstilbudet i distriktene kan på sikt få negative konsekvenser for både attraktivitet og befolkningsutvikling. Dette er forhold fylkeskommunen selv peker på i høringsdokumentet. Utvalg for helse og oppvekst vil samtidig understreke at eventuelle strukturendringer og samling av utdanningstilbud på færre skolesteder forutsetter at kollektivtilbudet på Fosen styrkes betydelig. Dersom elever skal kunne benytte utdanningstilbud på tvers av regionen, må det være praktisk mulig å pendle til og fra skolen innenfor en forsvarlig tidsramme. Et godt utbygd kollektivtilbud vil være avgjørende for å sikre likeverdige utdanningsmuligheter uavhengig av bosted. Fylkeskommunens mål om større fagmiljøer og mer robuste tilbud må derfor sees i sammenheng med transportinfrastruktur og reelle reisealternativer for elevene. Åfjord kommune mener videre at det er et viktig prinsipp at ungdom i alderen 16–19 år skal ha mulighet til å bo hjemme mens de gjennomfører videregående opplæring. Hjemmet representerer trygghet, stabilitet og daglig oppfølging i en viktig fase av ungdomslivet. Selv om hybeltilværelse kan være nødvendig for enkelte elever, bør tilbudsstrukturen og tilhørende transportløsninger i størst mulig grad utformes slik at behovet for å flytte hjemmefra reduseres. Dette vil kunne bidra både til økt trivsel, bedre gjennomføring og et mer inkluderende utdanningsløp for flere elever. Åfjord kommune legger derfor til grunn at hensynet til elevenes mulighet til å bo hjemme må tillegges betydelig vekt ved vurdering av framtidig skole- og tilbudsstruktur i Trøndelag. Oppsummering Utvalg for helse og oppvekst i Åfjord kommune mener at: Kvaliteten på elevenes opplæringstilbud må være det overordnede hensynet i den videre prosessen. Alle utdanningsprogram må markedsføres aktivt og likeverdig for å sikre informerte utdanningsvalg. Studieforberedende utdanningsprogram bør styrkes og synliggjøres bedre, blant annet fordi kun om lag 20 prosent av elevene på Fosen velger denne utdanningsretningen. Tilbudsstrukturen må bidra til framtidig rekruttering av høyt utdannet arbeidskraft til kommuner og regioner. Strukturendringer må vurderes opp mot konsekvenser for bosetting, kompetansetilgang, samfunnsutvikling og distriktskommunenes attraktivitet. Det må fortsatt sikres et bredt, stabilt og faglig sterkt utdanningstilbud i Fosen-regionen. En framtidig tilbudsstruktur må forutsette et styrket kollektivtilbud på Fosen som gjør dagpendling mellom kommunene mulig. Ungdom bør i størst mulig grad ha mulighet til å bo hjemme gjennom videregående opplæring, og dette må vektlegges ved vurdering av strukturendringer. Utvalg for helse og oppvekst i Åfjord kommune anbefaler at disse hensynene tillegges betydelig vekt i det videre arbeidet med tilbuds- og skolestrukturen i Trøndelag fram mot 2040. PS 016/26 Høring av tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040 Utvalg helse og oppvekst 02.09.2026 Behandling Votering nr 1 - Votering over forslag Forslag:

Opprinnelig forslag For: 5 stemmer (100%) - AP 1, H 2, SP 2 Mot: 0 stemmer (0%) UHO - 016/26 vedtak Utvalg for helse og oppvekst stiller seg bak høringen som den foreligger og sender saken til Trøndelag fylkeskommune som Åfjord kommunes svar på høring om tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040. Saken refereres i kommunestyret. Rådmannens innstilling: Utvalg for helse og oppvekst stiller seg bak høringen som den foreligger og sender saken til Trøndelag fylkeskommune som Åfjord kommunes svar på høring om tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040. Saken refereres i kommunestyret.

OSEN KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Astrid Jakobsen

Stilling: Leder Oppvekkst og Kultur

Region: Fosen

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Osen kommunes særstilling og sårbarhet Osen kommune befinner seg i en geografisk og demografisk særstilling i Trøndelag fylke. Som en av fylkets minste distriktskommuner har vi ingen egen videregående skole innenfor kommunegrensen. Våre ungdommer må uansett reise ut av kommunen for å ta videregående opplæring. Når Trøndelag fylkeskommune varsler store budsjettkutt og strukturelle endringer fram mot 2040, rammer dette Osen-samfunnet uforholdsmessig hardt. De foreslåtte tiltakene truer med å forsterke sentraliseringen, øke fraflyttingen og gjøre det enda vanskeligere for Osen kommune å rekruttere livsviktig kompetanse og fagarbeidere til våre tjenester og lokalt næringsliv i framtiden. Åfjord videregående skole er en ryggrad for Osen kommune Åfjord videregående skole er i dag det eneste reelle alternativet for dagpendling for ungdommene i Osen. Muligheten til å bo hjemme, eller i det minste beholde en nær og daglig kontakt med hjemkommunen, er helt avgjørende for mange 16-åringer. Dersom studietilbud og linjer ved Åfjord vgs. reduseres eller legges ned, fjernes det eneste lokale utdanningsalternativet som tillater dagpendling. Osen kommune må derfor kreve at fylkeskommunen bevarer et bredt og robust tilbud i Åfjord, slik at våre ungdommer fortsatt har mulighet til å velge yrkesfaglige eller studieforberedende retninger i eget nærområde. Tidlig utflytting hindrer rekruttering og retur til Osen Osen kommune står allerede overfor en kritisk utfordring med å få ungdommer til å flytte tilbake til kommunen etter endt utdanning. Når fylkeskommunen legger opp til en struktur som tvinger 16-åringer til å flytte langt bort på hybel (for eksempel til Trondheim), skaper dette en alvorlig og varig barriere for kommunens overlevelse: Brutt tilhørighet: Ungdommene etablerer nye nettverk og vaner i storbyene i en sårbar og formende alder. Kontakten med lokalmiljøet, idretten og foreningslivet i Osen brytes tidlig. Tapt kontakt med lokalt næringsliv: Elever som bor langt unna, søker sommerjobber og lærlingplasser der de bor på hybel. Osen kommune og det lokale næringslivet mister dermed sin viktigste arena for tidlig rekruttering. Utdannes bort fra regionen: Langvarig opphold i storbyene fører ofte til at ungdommene velger utdanningsretninger som ikke matcher de konkrete kompetansebehovene i Osen, spesielt innen kritiske områder som helse, omsorg, oppvekst, havbruk og tekniske tjenester. Fylkeskommunens uttalte mål om at "flest mulig skal fullføre" motvirkes direkte av en politikk som tvinger umodne 16-åringer inn i en tidlig hybeltilværelse langt unna familien. Dagens kollektivtilbud ivaretar ikke pendlerungdommen Osen kommune vil påpeke at det eksisterende kollektivtilbudet (AtB) forsterker distriktsulempen for våre innbyggere.

Dagens ruter til sentrale utdanningssteder som Namsos, Steinkjer og andre deler av Fosen enn Åfjord, er overhodet ikke gode nok til å ivareta ukependlere: Avhengig av privat skyss: Elevene og deres familier er i dag helt avhengige av privatbil og foreldre som kjører for å få logistikken til å korrespondere med skoleukens start og slutt. Isolasjon ved akutte behov: Det er i praksis umulig for en elev å reise hjem til Osen midt i uken ved sykdom, tannlegebesøk eller andre velferdsgrunner uten at foreldrene må ta fri fra jobb for å hente i bil. Når fylkeskommunen vurderer endringer i tilbudsstrukturen, MÅ kollektivknutepunktene og rutetidene samordnes direkte med skolehverdagen til distriktsungdommen. Hvis ikke fylket sikrer korresponderende, trygge og fleksible ruter, påføres familiene i Osen en urimelig økonomisk og sosial "distriktsskatt". Hvis Trøndelag fylkeskommune skal oppfylle sine høye ambisjoner om kvalitet og fokus på samfunnets beste fram mot 2040, kan ikke distriktskommunene sitte igjen med hele regningen for budsjettkuttene. Osen kommune krever derfor at fylkeskommunen i sitt videre arbeid: 1. Skjermer og styrker Åfjord videregående skole som det kritiske utdanningsknutepunktet for ungdom på ytre Fosen, slik at dagpendling forblir et reelt alternativ. 2. Forplikter AtB til å samordne rutetider og opprette korresponderende transporttilbud mellom Osen og utdanningsstedene (Namsos, Steinkjer og øvrige Fosen), slik at ukependling blir praktisk mulig uten privat skyss. 3. Utvikler fleksible og desentraliserte utdanningsmodeller, herunder digitale teoriløsninger kombinert med lærlingplasser og praksis lokalt i Osen, for å sikre fremtidig rekruttering til kommunale tjenester og lokalt næringsliv. Lik rett til utdanning må gjelde uavhengig av postnummer. Fylkeskommunen må ta sitt samfunnsansvar på alvor og sikre at Osen-ungdommen ikke tvinges ut i en permanent utflytting. Dette skaper et negativt grunnlag for Osen kommunes tilbakeflyttingspotensiale.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

1. Skjermer og styrker Åfjord videregående skole som det kritiske utdanningsknutepunktet for ungdom på ytre Fosen, slik at dagpendling forblir et reelt alternativ. 2. Forplikter AtB til å samordne rutetider og opprette korresponderende transporttilbud mellom Osen og utdanningsstedene (Namsos, Steinkjer og øvrige Fosen), slik at ukependling blir praktisk mulig uten privat skyss. 3. Utvikler fleksible og desentraliserte utdanningsmodeller, herunder digitale teoriløsninger kombinert med lærlingplasser og praksis lokalt i Osen, for å sikre fremtidig rekruttering til kommunale tjenester og lokalt næringsliv.

UTDANNINGSFORBUNDET ØRLAND

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Magnar Leif Magnussen

Stilling: Leder

Region: Fosen

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi foreslår alternativ 1: - 60 plasser reduksjon

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Samle samme idretter på ett sted, for eksempel langrenn.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

2: legge ned to musikktilbud i fylket (da beholder vi kvaliteten, men færre elever får tilbudet)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Gjøre det vanskeligere å komme inn på påbygg for VG2-elever. Få elevene til å ta et valg tidligere.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Her må nærskole gjelde. Tilbudene må ligge der disse elevene bor.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Vi må så langt som mulig følge nærskoleprinsippet. Vi ønsker ikke digital undervisning i stor utstrekning, mest mulig fysisk oppmøte, altså.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Det er viktig å ivareta distriktsskolene og behovet til det lokale næringslivet.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Det må økes satsing på kollektivtilbudet og stønad for borteboere må økes betraktelig.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Ta hensyn til elevens beste.

FOSENREGIONEN INTERKOMMUNALT POLITISK RÅD

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Knut Ola Vang

Stilling: Prosjektleder

Region: Fosen

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi støtter forslaget om ikke å lyse ut Vg2 tømrer og Vg2 betong og mur ved Åfjord vgs for 2027-2028: Vi mener videre det er behov for å lyse ut Vg1 Bygg- og anleggsteknikk for skoleåret 2027-2028 ved Åfjord vgs. Bakgrunn Antall 10. klassinger i Osen kommune og Åfjord kommune inneværende skoleår har økt med 15 elever, sammenliknet med fjoråret. Vi ser at avgangskullene vil variere ganske mye fra år til år framover. Det krever at det legges opp til fleksibilitet i tilbudsprosesser for å sikre økt gjennomføring i vgs. Det er ikke mulig å dagpendle til andre videregående skoler i regionen. Det er pga. store avstander og mangelfullt kollektivtilbud. For elever på Nord-Fosen som ønsker å bo hjemme i overgangen til vg1 tilbys det i dag kun 4 valgmuligheter ved Åfjord vgs. Disse 4 er: studiespesialisering, helse- og oppvekstfag, teknologi- og industrifag og bygg- og anleggsteknikk. Om vg1 bygg- og anleggsteknikk legges ned, sitter skolen igjen med kun 3 valgmuligheter for vg1-elever i området. Det vil vanskeliggjøre opprettholdelse av søkertall til skolen fram i tid, og vil også kunne påvirke søkertall på vg2 og vg3. Fire valgmuligheter bør være et minimum om skolen skal kunne bli sett på som et reelt alternativ for ungdom på Nord-Fosen fram i tid. Bygge-bransjen på Nord-Fosen har i dag en stor utfordring med rekruttering. Skolen har derfor etablert tett samarbeid med blant annet Stjern entreprenør AS , der en større andel av undervisningen gjennom skoleåret skjer ute i bedrift. Dette bidrar til å sikre lokal og stabil rekruttering til bransjen, samtidig dette også bidrar til at skolen har mulighet til å holde tildelt budsjett. Åfjord vgs har de siste årene hatt oversøking på vg1 Teknologi- og industrifag (TIF). De aller fleste elever som søker seg skoleplass på vg1TIF ved Åfjord vgs, har vg1 bygg- og anleggsteknikk som sitt 2.ønske. Det er de elevene med lavest grunnlag som ikke konkurrerer seg inn på sitt 1.ønske. Om vg1 bygg- og anleggsteknikk ikke blir et alternativ, vil det kun være vg1 helse- og oppvekstfag eller vg1 studiespesialisering som blir alternativene for disse elevene som ønsker å bo hjemme på vg1. Disse elevene har erfaringsmessig ingen av de 2 retningene som et av sine valg i søkingsprosessen. Det vil derfor kunne øke andel omvalg etter vg1 og øke sannsynligheten for frafall.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Fosenregionen støtter fylkesdirektørens framlagte forslag til satsning på idrett i Trøndelag. Samtidig vil vi understreke to viktige forhold: For det første må eventuelle endringer

gjennomføres i tett dialog med Trøndelag idrettskrets og øvrige relevante kompetansemiljøer innenfor idrett. For det andre er det avgjørende at tilbudene innen idrettsfag og breddeidrett opprettholdes ved Fosen vgs. Idrettsfag er et viktig utdanningstilbud i regionen og rekrutterer en betydelig andel elever til videre utdanning og yrker inne forsvar og helse.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Påbygg til generell studiekompetanse skal være en reell mulighet for elever med yrkesfaglig bakgrunn. Samtidig ser vi at mange velger yrkesfag med påbygg som en planlagt vei til studiekompetanse, særlig innen helse- og oppvekstfag. Når yrkesfag i økende grad velges som et alternativ til studieforberedende utdanningsprogram, kan dette både redusere rekrutteringen til studieforberedende og føre til at elever som ønsker å bli fagarbeidere, konkurreres ut av elever som primært har studiekompetanse som mål. For å styrke rekrutteringen til fagutdanningene bør fylkeskommunen argumentere overfor sentrale myndigheter for at påbygg i større grad forbeholdes elever som har fullført fag- eller svennebrev. Det bør derfor vurderes om oppnådd yrkeskompetanse skal være et opptakskrav til påbygg. Dette vil kunne styrke yrkesfagenes rolle som utdanningsvei til fagkompetanse, samtidig som muligheten til videre studier opprettholdes.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) må sikres et likeverdig og tilgjengelig tilbud ved nærskolen. Lang avstander kan være særlig utfordrende for denne elevgruppen, og hensynet til inkludering må derfor veie tungt.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Det er vanskelig for Fosenregionen å gi et godt begrunnet høringssvar på dette spørsmålet

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Fosenregionen mener at det bør åpnes for at de videregående skolene i distriktene kan tilby modulbasert yrkesopplæring innenfor flere fag enn helse og at dette kan organiseres i sammenheng med skolenes vg2 tilbud på yrkesfag og næringslivet. Eksempler på kompetanse det er behov for er industrimekaniker, kokk, tømrer og betong. I dag er kun innenfor helsefagarbeid MFY tilbys. BU blir modulbasert fra neste skoleår, og Johan Bojer

vgs. er avhengig av å få dette tilbudet. Elevene vi har på Vg1 er personer som ikke har helsefagarbeider som sluttkompetanse. De fleste av dem har barne- og ungdomsarbeiderfaget som sluttkompetanse, og tilbudet er derfor viktig for å møte deres behov og gi dem mulighet til videre kvalifisering. Fosenregionen mener at det er viktig at det legges til rette for voksne som ikke har videregående utdanning. Det kan bidra til å fylle klasser på de på de videregående skolene, og viktigere, det kan bidra til at flere voksne kan få en utdanning som regionen etterspør.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

I perioden frem til 2040, med mindre elever og en krevende økonomisk situasjon, må tilbudene ved de videregående skolene i enda større grad tilpasses arbeids- og næringslivets kompetansebehov. I en tid med økende mangel på arbeidskraft er det avgjørende at dimensjoneringen av tilbudene bygger på et godt kunnskapsgrunnlag, blant annet lokale næringslivskartlegginger, NHOs kompetansebarometer og NAVs bedriftsundersøkelse. Det må også tas hensyn til framtidige rekrutteringsbehov. Eksempelvis, i Indre Fosen nærmer store deler av arbeidsstyrken innen helse og industri seg pensjonsalder, noe som vil gi betydelige rekrutteringsutfordringer i årene som kommer. Dette understreker behovet for å prioritere utdanningstilbud som sikrer tilgang på kvalifisert arbeidskraft innen disse sektorene.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste handler om en balansert utvikling av hele fylket, der vi tar i bruk styrkene som finnes i alle regioner. Videregående opplæring og skolelokasjoner er avgjørende for utvikling, bosetting og attraktivitet i lokalsamfunnene på Fosen. Skal Fosen bidra med kompetanse, verdiskaping og samfunnsutvikling til Trøndelag og verden, må vi ha desentraliserte utdanningstilbud som gir ungdom mulighet til å bo og utvikle seg i egen region. Sterke videregående skoler bidrar til rekruttering, næringsutvikling og levende lokalsamfunn. Trøndelag er et samarbeidsprosjekt hvor by og distrikt er gjensidig avhengige av hverandre. Derfor må man vurdere fremtidig skolestruktur ut fra hva som styrker hele fylket på lang sikt, ikke bare ut fra kortsiktige effektiviseringsgevinster.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Ved endringer i tilbudsstrukturen er kompenserende tiltak for elevene et bedre utbygd kollektivtilbud, slik at de kan benytte seg av tilbud ved de andre skolene i regionen. En utvidet bruk av 1+3 modellen er i gitte tilfeller også en kompensasjon. Samtidig er 1+3-løp kostnadskrevende å tilby og kan bidra til å redusere elevgrunnlaget ved skolene. I tillegg bør man se på muligheten for digitale løsninger. Men en forutsetning for at disse skal tas i bruk må være at løsningene ikke reduserer kvaliteten på utdanningstilbudet.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

1C: Fosenregionen har per i dag ikke et eget tilbud innen musikk, dans og drama ved våre videregående skoler. Dette fører til at ungdommer som ønsker dette programbudet må flytte seg ut av regionen tidligere enn de ellers ville gjort. Dette svekker ikke bare elevgrunnlaget lokalt, men også kulturlivet, frivilligheten og den framtidige rekrutteringen til lokalsamfunnet. Fosenregionen mener at de videregående musikktilbudene ikke kan stå uendret på bekostning av yrkesfag eller oppfylling av klasser i distriktene, men velger å avstå fra å anbefale en alternativ løsning foran en annen. Avkrysning i skjema må derfor ikke legges til grunn. 2D INNLEDNING Fosenregionen er en av Trøndelags viktigste verdiskapingsregioner, med nasjonal betydning innen forsvar, energi, industri og havbruk. Regionen huser Ørland kampflybase, sterke industrimiljøer, betydelig energiproduksjon og en havbruksnæring i vekst. Om disse næringene skal kunne lykkes med omstilling, videre vekst og verdiskaping, er tilgang på relevant kompetanse en avgjørende forutsetning. Kommuner og næringsliv på Fosen har forståelse for bakgrunnen for Trøndelag fylkeskommunes arbeid med tilbudsstruktur fram mot 2040. Høringsgrunnlaget beskriver et utfordringsbilde med både færre ungdommer, krevende økonomiske rammer, økende behov for å sikre robuste fagmiljøer og effektiv ressursutnyttelse. Samtidig er det avgjørende at endringer i tilbudsstrukturen ivaretar målet om høy kvalitet i opplæringen og et utdanningstilbud som dekker arbeids- og samfunnslivets framtidige kompetansebehov. De videregående skolene på Fosen spiller en sentral rolle i regionens kompetanseutvikling og samfunnsutvikling. Skolene samarbeider godt, både med hverandre og med næringslivet, og bidrar til å utdanne den arbeidskraften næringslivet etterspør. Fosen har de siste årene tatt sin del av ansvaret for å møte framtidens utfordringer gjennom sammenslåingen av de videregående skolene i Leksvik og Rissa. Dette har gitt en mer robust skole som er bedre dimensjonert for framtidens elevgrunnlag og kompetansebehov. Fosen støtter i hovedsak fylkeskommunedirektørens forslag til tilbudsstruktur fram mot 2040. Forslaget gir regionen nødvendig forutsigbarhet og arbeidsro til å videreutvikle eksisterende samarbeid og finne gode framtidige løsninger. Samtidig vil vi understreke at tilbudsstrukturen må sees i sammenheng med utviklingen av studiesentre, desentraliserte utdanningstilbud og regionale kompetansemiljøer. Videre vil et styrket kollektivtilbud mellom skolene og regionene være en svært viktig forutsetning for økt samarbeid, bedre ressursutnyttelse og framtidige bærekraftige løsninger for elever og skoleeiere. AVSLUTNING: Fosen er i all hovedsak enig i de skolefaglige vurderingene som er lagt til grunn. Samtidig vil vi understreke at vurderingene må ses i sammenheng med regionenes langsiktige kompetansebehov og betydningen skolene har for lokal og regional samfunnsutvikling. For Fosen er det avgjørende at opplæringstilbudene videreutvikles i tett samspill med næringslivet innen forsvar, energi, industri og havbruk. Vi mener også at tilgjengelighet og mobilitet bør tillegges større vekt i framtidige vurderinger. Bedre kollektivforbindelser mellom skolene vil kunne åpne for mer samarbeid og gi større fleksibilitet i tilbudsstrukturen uten at det går på bekostning av elevenes valgmuligheter. Videre er det viktig at fylkeskommunen ser tilbudsstrukturen i sammenheng med studiesentre, desentraliserte utdanningstilbud og livslang læring. Erfaringer fra andre regioner viser at slike løsninger kan styrke både kompetanseutvikling og regional attraktivitet. Samlet sett mener vi at fylkeskommunens forslag gir et godt grunnlag for videre arbeid og nødvendig

forutsigbarhet for regionene fram mot 2040. NB: Denne høringsuttalesen er en samlet uttalelse signert av videregående skoler, kommuner, næringsforeninger og utviklingsselskap på Fosen. Følgende har signert: Therese Mossing Eidsaune Rektor Fosen VGS Borghild Husdal Buhaug Rektor Johan Bojer VGS Lise Henriksen Rektor Åfjord VGS Hallgeir Grøntvedt Ordfører Ørland kommune Leder Fosen Regionråd Oskar Andre Småvik Ordfører Indre Fosen kommune Erling Iversen Ordfører Åfjord kommune Håvard Strand Ordfører Osen kommune Ingunn Rokseth Daglig leder NiT Indre Fosen Alf Jostein Skjærvik Daglig leder Nord-Fosen Næringsutvikling Tor Langvold Daglig leder Bjugn Næringsforum Roy Hellan Hoøen Daglig leder Ørland Næringsforum Bjørn Damhaug CEO Fremtidens Industri AS Stian Nilsen Forretningsutvikler Fosen Progresjon

NORD-FOSEN NÆRINGSFORENING

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Ingunn Rokseth

Stilling: Daglig leder

Region: Fosen

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

- Nord-Fosen Næringforening er en interesseorganisasjon for næringslivet i Åfjord og Osen kommuner. - Vi støtter innspillet fra rektorer, ordfører og næringsforeningene på Fosen sendt fra Fosenregionen IKPR. - Nord-Fosen har spesielt store næringsaktører innen bygg- og anlegg, havbruk og vind. Eksisterende næringsliv har et tett og godt samarbeid med Åfjord vgs. Åfjord vgs. forsyner spesielt bygge- og anleggsbransjen med kompetente og dyktige fagarbeidere. Dette må stå sterkt videre på bakgrunn av videre vekst og behov i næringslivet. Med bakgrunn i dette mener vi, i likhet med Fosen for øvrig, at det er behov for å lyse ut Vg1 Bygg- og anleggsteknikk for skoleåret 2027-2029 ved Åfjord vgs. - Vi støtter at det må minimum være 4 vg1 tilbud ved Åfjord vgs. for at skolen skal kunne være en attraktiv skole for elever bosatt i Nord-Fosen området. - En forskyving av yrkesfagelever til studiespesialisering på grunn av økonomisk besparelser er ikke i tråd med volume-tterspørselen etter fagarbeidere og kompetansebehovet i regionen. - Det er viktig med fleksibilitet og tilpasning til et arbeids- og næringsliv i utvikling, samt svingninger i elevtall. Åfjord vil de neste årene igjen ha en økning av antall elever i grunnskolen. - Næringslivet vil bidra til at vi utdanner riktig kompetanse. Det kan være i form av at næringslivet tar et større ansvar for opplæring i bedrift, samt bidra i utvikling av alternative opplæringsmodeller. Når det er sagt, så er fremdeles det foretrukne alternativ når det gjelder utdanning av fagarbeidere, 2+2-løp (2 år i skole, 2 år lærling)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

- Påbygg må fremdeles være et reelt alternativ for de som ønsker det. - Spørsmålet krever en grundigere gjennomgang, og særlig se på om det er en større etterspørsel etter praktisk og teoretisk tilnærming i utdanning blant elevene. Bør da utdanningstilbudet også endres i den retning? I tillegg til fagarbeider er det også en del bedrifter som etterspør kompetanse på fagskolenivå.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Næringslivet, kanskje mest innenfor kommunale tjenester, er gode på å inkludere voksne/innvandrere/arbeidssøkere for tilnærming til arbeidsliv og jobb. Voksenopplæringen i kommunene har et godt samarbeid om språk- og jobbtrening med kommuner og bedrifter. Dette motiverer flere til å ta voksenopplæring innenfor etterspurte yrker og få en fot innenfor. Enda bedre fleksible og tilrettelagte voksenopplæringstilbud i kommuner/regionen kan styrke mulighetene til at flere søkere greier å gjennomføre utdanning de søker på, noe som videre bidrar til å styrke etterspurt kompetanse, stabil arbeidskraft og ikke minst bolyst. Det må gjerne sees i sammenheng med skolenes vg1 og vg2 tilbud.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

- På lengre sikt ser vi en økning i antall elever i grunnskolen i Åfjord som vil endre rammevilkårene med positivt fortegn mtp. økning av elever ved Åfjord vgs. Derfor er det også viktig at tilbudsstrukturen er robust nok til å ta opp denne økningen, fremfor reduksjon basert på kortsiktige svingninger.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Ved endringer i tilbudsstrukturen er det svært viktig at kollektivtilbudet er godt utbygd og forutsigbart.

ØRLAND KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Annie Magdele Presthus Johansen

Stilling: Kommunalsjef for oppvekst og utdanning

Region: Fosen

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Ørland påpeker at Fosen videregående skole må videreutvikles og styrkes. Skolen må ha både yrkesfaglige og studieforberedende tilbud som understøtter kommunen og regionens kompetansebehov. Sterke yrkesfaglige miljø er en forutsetning for å sikre tilgang på kvalifisert arbeidskraft, opprettholde konkurransekraften i næringslivet og bidra til fremtidig verdiskaping i Ørland. Landslinjen i flyfag og regionens sentrale rolle innen forsvar gir skolen en strategisk betydning som må vektlegges i fremtidige vurderinger. Det må også tillegges vekt at Ørland kommune opplever befolkningsvekst og tilflytting, og SSB sine befolkningsfremskrivinger viser at elevtallet forventes å være relativt stabilt fram mot 2040.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Ørland kommune støtter forslaget om å redusere satsingen på spisset idrett

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Ørland påpeker at reduksjon i mulighet for påbygg til generell studiekompetanse på generell basis er uheldig. Tiltak bør spisses mot de utdanningsprogram som har stor søkning til Vg3 påbygg til generell studiekompetanse.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Ørland mener at elever med individuelt tilrettelagt opplæring må sikres et likeverdig og tilgjengelig tilbud ved nærskolen. Lange avstander kan være særlig utfordrende for denne elevgruppen, og hensynet til inkludering må derfor veie tungt.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Ørland mener at videreføring av Trøndelagsmodellen og opplæringstilbud for voksne støttes. Det er særlig viktig å sikre tilbud innen helse og oppvekstfag og andre kompetanseområder som etterspørres av lokalt og regionalt arbeidsliv

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Ørland mener at forslag om sammenslåing eller nedlegging av skoler kan støttes når elevgrunnlaget og fagmiljøet er for lite til å sikre et godt nok opplæringstilbud.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Ørland kommune påpeker at kraftfulle regioner med hver sine særpreg er viktige for utviklingen av hele Trøndelag og er til Trøndelags beste. For Fosen er satsingen på forsvarsrelatert virksomhet, blå næringer og primærnæringer avgjørende for å opprettholde bosettingen og arbeidsplasser. Samtidig skal alle kommuner sikre gode tjenester innen helse og oppvekst. Den videregående tilbudsstrukturen må støtte opp under disse behovene. Gode samferdselsløsninger er også avgjørende for å knytte regionene mer sammen og gi ungdom tilgang til både utdanning- og arbeidsmuligheter.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Ørland mener at strukturendringer må følges opp med gode skyssordninger, gode løsninger for hybelboere og internat.

Ørland kommune gir høringsuttalelse til Trøndelag fylkeskommunes forslag til tilbudsstruktur for videregående opplæring fram mot 2040.

Fylkeskommunen beskriver et tydelig utfordringsbilde og Ørland kommune støtter behovet for tilpasninger i tilbudsstrukturen som bidrar til økonomiske bærekraft og kvaliteten i videregående opplæring.

For Ørland kommune og Fosenregionen er det avgjørende at endringer i tilbudsstrukturen ikke svekker ungdommens mulighet til å gjennomføre videregående opplæring eller bidrar til økt frafall.

Reiseavstander, transportmuligheter og behovet for internat eller hybeltilværelse må derfor tillegges stor vekt i vurderingen av framtidige strukturendringer.

Ørland kommune mener at følgende hensyn må ligge til grunn for det videre arbeidet:

- Elevenes rett til et nært, tilgjengelig, inkluderende og godt opplæringstilbud må være det viktigste hensynet i den videre utviklingen av tilbudsstrukturen.
- Fysiske skoletilbud bør være hovedregelen fordi de er viktige for læring, sosial utvikling og folkehelse. Skolen har en sentral rolle i både utdanning og personlig utvikling, og dette ivaretas best gjennom et fysisk læringsfellesskap. Fjernundervisning bør derfor bare brukes når vilkårene i opplæringsloven §14-4 er oppfylt.
- Tilbudsstrukturen må planlegges og bygges ut i henhold til opplæringsloven § 5-3. Endringer i skolestrukturen må vurderes ut fra konsekvensene for bosetting, næringsliv og samfunnsutvikling i distriktene.
- Fosenregionen må ha et bredt og attraktivt utdanningstilbud som gir ungdom reelle valgmuligheter uten urimelig lange reiseveier, og som gjør det mulig for flere å fullføre videregående opplæring i regionen.
- Strukturendringer må følges opp med gode skyssordninger, gode løsninger for hybelboere og internat.
- Fosen videregående skole må videreutvikles og styrkes. Skolen må ha både yrkesfaglige og studieforberedende tilbud som understøtter kommunens og regionens kompetansebehov. Sterke yrkesfagmiljø er en forutsetning for å sikre tilgang på kvalifisert arbeidskraft, opprettholde konkurransekraften i næringslivet og bidra til framtidig verdiskaping i Ørland. Landslinjen i flyfag og regionens sentrale rolle innen forsvar gir skolen en strategisk betydning som må vektlegges i framtidige vurderinger. Det må også tillegges vekt at Ørland kommune opplever befolkningsvekst og tilflytting, og SSB sine befolkningsframskrivinger viser at elevtallet forventes å være relativt stabilt fram mot 2040.

Ørland kommune støtter hovedretningen i høringsforslaget og har følgende merknader til spørsmålene i høringsbrevet:

- Det er viktig at elever i størst mulig grad kan gå Vg1 ved nærskolen, mens en viss sentralisering av Vg2-tilbud kan være hensiktsmessig.
- Det er viktig å opprettholde sterke og kvalitativt gode studieforberedende tilbud, særlig studiespesialisering, for å sikre rekruttering til akademiske yrker og høyere utdanning.
- Modeller som gir elevene mulighet til å gjennomføre ett år i skole og resten i lære bør videreutvikles, særlig for elever som ikke ønsker eller har mulighet til å bo på hybel.
- Reduksjon i muligheten for påbygg til generell studiekompetanse på generell basis er uheldig. Tiltak bør spisses mot de utdanningsprogram som har stor søkning til Vg3 påbygg til generell studiekompetanse.
- Alternativ 1 for musikktilbudet, med redusert elevsats framfor nedlegging av to tilbud, støttes.
- Forslaget om å redusere satsingen på «Spisset idrett» støttes.
- Elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) må sikres et likeverdig og tilgjengelig tilbud ved nærskolen. Lange avstander kan være særlig utfordrende for denne elevgruppen, og hensynet til inkludering må derfor veie tungt.
- Forslag om sammenslåing eller nedlegging av skoler kan støttes når elevgrunnlaget og fagmiljøet er for lite til å sikre et godt nok opplæringstilbud.
- Ved etablering av felles ledelse mellom skoler må både faglige og økonomiske konsekvenser vurderes i hvert enkelt tilfelle.
- Videreføring av Trøndelagsmodellen og opplæringstilbud for voksne støttes. Det er særlig viktig å sikre tilbud innen helse- og oppvekstfag og andre kompetanseområder som etterspørres av lokalt og regionalt arbeidsliv.
- Fosenregionen bør fortsatt ha tilbud innen barne- og ungdomsarbeiderfaget.
- Kraftfulle regioner med hver sine særpreg er viktige for utviklingen av hele Trøndelag og er til Trøndelagssamfunnets beste. For Fosen er satsing på forsvarsrelatert virksomhet, blå næringer og primærnæringer avgjørende for å opprettholde bosetting og arbeidsplasser. Samtidig skal alle kommunene sikre gode tjenester innen helse- og oppvekst. Den videregående tilbudsstrukturen må støtte opp under disse behovene. Gode samferdselsløsninger er også avgjørende for å knytte regionene mer sammen og gi ungdom tilgang til både utdannings- og arbeidsmuligheter.

Bjugn Næringsforum

Høring av tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040

Tilpasning av opplæringstilbudet fram mot 2029.

Innledningsvis ønsker BNF å understreke at vi legger til grunn SSB statistikk for folketallsutviklingen fram mot 2040 i de vurderingene vi gjør. De som er født i 2025 og 2026 utgjør elevgrunnlaget i videregående opplæring (FVGS) i 2040-2042. Usikkerhetsmomentet er inn- og utflytting i samme periode.

For Fosen videregående skole viser elevtallsutviklingen at det kan bli 30 færre elever i 2034. Perioden sett under ett er det en overkommelig oppgave å legge til rette for en slik liten nedgang ved skolen i en kort tidsperiode, hvis den kommer. Fosen Videregående skole vil i årene som kommer være skolen med flest elever i Fosenregionen, og vil ha det beste utgangspunktet for å kunne tilby et bredt utdanningstilbud.

Her er det verdt å merke seg at Forsvaret i årene som kommer vil ha et sterkt behov for å rekruttere nye ansatte som forhåpentligvis i stor grad vil måtte bosette seg i Ørland kommune. Kommunen og forsvaret jobber tett sammen for å legge til rette for dette, blant annet med utvikling/rehabilitering av eldre forsvarsboliger og utbygging av nye boligområder.

Å lykkes med å tiltrekke seg nye ansatte ved Ørland flystasjon, vil ha stor betydning for landets framtidige forsvarsevne.

Et variert og godt videregående opplæringstilbud vil ha stor betydning for om forsvarsansatte vil velge å bosette seg i kommunen og i regionen.

I Åfjord/Nord-Fosen vil elevtallet være relativt stabilt, men Åfjord videregående skole vil ha et lavt elevtall og det vil være et spørsmål om hvilket omfang av tilbud det er mulig å kunne tilby over tid.

Den dramatiske nedgangen av elevtallet i region Fosen er ved Johan Bojer videregående skole i Vanvikan. Dette på grunn av en vesentlig nedgang i elevtall i Indre Fosen kommune. Man har heller ikke lykkes med å få flere elever fra Trondheim til å søke til skolen, på tross av at hurtigbåten går kontinuerlig mellom Trondheim og Vanvikan med 25 min. reisetid.

Så til saken.

TFK skriver:

Med strammere økonomiske rammer, må skoledriften bli mer effektiv i årene som kommer.

Fram til 2029, blir det ikke færre elever, så vi må fortsatt gi opplæringstilbud til like mange som i dag, men bruke mindre penger enn i dag.

TFK peker på 2 tiltak:

1. Fullere klasser. 2. Redusere kostnadene på dyre tilbud.

For vår skole - Fosen videregående skole – har det de siste årene vært en utvikling der yrkesfagtilbudene utgjør mer enn 75 % av studieplassene.

Vi ønsker sammen med kommunen, som skoleeier av ungdomstrinnet i grunnskolen, å kunne bidra til at noen flere elever fra vår kommune søker ordinær studieplass ved stud.spes og at det fortsatt gis tilbud innen idrettsfag. Ser man stud.spes og idrettsfag samlet, faginnholdet i de to studieretningene er ganske likt, vil man kunne rekruttere 60 elever til disse to studieretningene samlet. Det gir en stabil tilgang til egen ungdom innenfor flere bachelorfag, en arbeidskraft som kommunene sårt trenger i årene framover. I tillegg vil elever på idrettsfag kunne utgjøre en god arbeidskraftressurs for Forsvaret (Ørland flystasjon) fordi de scorer høyt på fysisk kapasitet, noe som Forsvaret gjerne ønsker seg. Fram mot 2036 skal Ørland flystasjon ha 500 flere ansatte.

Lokal ungdom som tar utdanning som peker mot en karriere ved Ørland Flystasjon, blir ofte boende i kommunen, noe som har mye å si for folketallsutviklingen i Ørland kommune, samtidig som det styrker beredskapen til Forsvaret (færre pendlere).

I de siste årene har det vært et mål å få flere til å søke yrkesfagutdanning. Dette har man til dels lyktes med, men det har gått på bekostning av antall elever som velger studiespesialisering. Bjugn Næringsforum mener at man har behov for begge deler og at det fremover vil være avgjørende at man finner en riktig balanse mellom antall søkere til yrkesfag og studiespesialisering nettopp for å kunne tilfredsstille mangfoldet i våre fremtidige behov for kompetanse.

Skolestruktur

Det er som kjent 3 videregående skoler på Fosen der FVGS er den desidert største med et rimelig solid og stabilt elevgrunnlag og der skolen jobber med flere utviklingstiltak. Gjennomføringsgraden er blant de beste i fylket.

Bjugn Næringsforum har merket seg at fylkeskommunen i sine forslag til endringer foreslår å slå sammen mindre skoler organisatorisk.

Hvis dette blir et tiltak som blir gjennomført, mener Bjugn Næringsforum at en organisatorisk sammenslåing av Fosen VGS og Åfjord VGS best vil kunne opprettholde tilbudene til elevene på begge skolestedene kvalitetsmessig.

Dette begrunner vi med at man vil kunne få en mer effektiv bruk av personell og en overordnet ledelse som kan ivareta ansatte og elevers behov på en bedre måte når man planlegger økonomiske innsparinger.

I dag har man digitale læringsplattformer som gjør reising til en ubetydelig belastning og i tillegg har Bjugn-samfunnet mangeårig erfaring med å tilby gode hybelløsninger for elever som velger å bo på skolestedet, noe som man ser at man har lyktes godt med etter oppstarten av landslinje for flyfag.

Krinsvatn veidele er midtpunktet mellom Bjugn og Åfjord (Årnes). Det er 43 km mellom Bjugn og Åfjord – i kjøretid 40 minutter. Det er i dag ingen direkte bussruter mellom stedene som er tilpasset undervisningstiden. Her må man se på om det er mulig å få til bedre tilpassede skysstilbud slik at man kan reise mellom skolestedene. Man kan også se på om det er mulig å koordinere dette ved å tilby elever fra Husbysjøen/Råkvåg og Fevåg skoleplass i Bjugn/Åfjord og koordinere skyss gjennom møtepunkt på Krinsvatn.

Begrunnelsen for å bygge ny videregående skole i Vanvikan ved å slå sammen Leksvik og Rissa videregående skoler, var at man lettere ville få Trondheimselever til å gå ved Johan Bojer videregående skole når skolen lå i Vanvikan.

Johan Bojer VGS er derfor en del av samme inntaksområde som skolene i Trondheim.

Det har vært utfordrende å rekruttere elever fra Trondheimsområdet for å fylle opp klassene ved skolen i Vanvikan, på tross av at det er god kommunikasjon fra og til Trondheim med hurtigbåt med en reisetid på 25. min. hver vei.

Hadde dette sett annerledes ut hvis det hadde vært en bedre koordinering mellom skolen i Vanvikan og skoler i Trondheim?

Her bør Trøndelag fylkeskommune se på hvordan man kan få flere elever fra Trondheim til å velge Johan Bojer VGS, før man øker skolekapasiteten i Trondheim.

Flyfag og dronefag

Som kjent har flyfag vært et landslinjetilbud ved Fosen vg skole siden 2024 og linja bidrar nå til stabil tilgang til nødvendig personell til alle landets flymiljøer. Dette gjelder ikke minst ved Ørland flystasjon, som i tillegg til å rekruttere ordinære elever, både som lærlinger og senere som fast ansatte flymekanikere/flyteknikere, kjøper mellom 15 og 20 ekstra elevplasser for nødvendig utdanning av eget personell.

Dette viser at man har lyktes med å bygge opp et tilbud/miljø som har kraft og kompetanse til å kunne utdanne nye, tiltrengte flyteknikere, og her er det viktig å merke seg at tilreisende elever er godt integrert i lokalsamfunnene i Ørland kommune.

Krigen i Ukraina viser at droner, både luftdroner og sjødroner, spiller en viktig rolle i landets forsvarsevne.

Med den betydningen droneteknologi har fått i verden, mener Bjugn Næringsforum at i en videre utvikling av landslinjetilbudet for flyfag ved Fosen videregående skole, i stor grad også må omfatte teknolog, drift og utvikling av ulike typer droner.

Her er det unike muligheter særlig med tanke på større droner med lang rekkevidde og ulike oppgaver.

Vi mener det bør ligge godt til rette for å oppnå synergier mellom flyfag og dronefag ved Fosen videregående skole og at man derigjennom styrker Ørland flystasjons evne til å utvikle bedre forsvarsevne ved å ta i bruk droneteknologi.

I Trøndelag er det ingen steder man kan oppnå flere/
bedre synergier mellom flyfag og dronefag enn ved Fosen videregående skole med tett kobling mot Ørland flystasjon.

Modulbasert yrkesopplæring.

Vi ønsker at dette tilbudet bør omfatte flere/alle distriktskolene og at tilbudet må ses i sammenheng med VG2.

Bjugn Næringsforum mener at det bør åpnes for at de videregående skolene i distriktet kan tilby modulbasert yrkesopplæring innenfor flere fag enn helse og at dette kan organiseres i sammenheng med skolenes vg2 tilbud i yrkesfag og i tett samarbeid med næringslivet. Eksempler på kompetanse det er behov for, er industrimekaniker, kokk, tømrer og betong. I dag tilbys det kun MFY innenfor helsefaget.

Fagbrev på jobb

Fosen Opplæringskontor ble etablert i 2010 og er en viktig regional bidragsyter for å få yrkesfagelever fra de videregående skolene til å ta fagbrev. Dette i samarbeid med næringslivet.

Fosen opplæringskontor er godkjent i 36 ulike fag, og har i dag ca. 130 lærlinger i ca. 90 medlemsbedrifter, og dette mener Bjugn Næringsforum er en meget relevant virksomhet som bidrar sterkt til rekruttering av fagfolk til vårt næringsliv.

For å sikre næringslivets kompetansebehov frem mot 2040, må det vurderes om næringslivet i større grad kan tas i bruk som en integrert del av utdanningsstrukturen.

Der de videregående skolene av ulike årsaker ikke kan tilby vg2-tilbud, kan et opplæringskontor gjennom ordningen **Fagbrev på jobb** være et godt alternativ som utdannings arena i et tett samspill med næringslivet.

Begrunnelse for ordningen:

- Inkludering og mestring:
  Ordningen fanger opp voksne og praktisk anlagte kandidater som ikke har lyktes, eller funnet sitt tilbud, i det ordinære og teoritunge skoleløpet. I bedriften opplever de ofte mestring og fullfører utdanningen.
- Økonomisk bærekraft for fylket:
  Mindre kostnader for fylkeskommunen ved å benytte utstyr, Infrastruktur og kompetanse i næringslivet.
- Bostedsattraktivitet og stabilitet:
  Kandidater som tar fagutdanning gjennom ordningen, blir værende på Fosen. Dette sikrer stabil arbeidskraft i distriktene, stikk i strid med sentraliseringstrendene.
- Ordningen er særdeles gunstig med tanke på å få folk som har havnet utenfor arbeidslivet tilbake i jobb.

Tiltak som bør vurderes:

- Fleksible utdanningsløp må formaliseres som en del av opplæringsstrukturen**:**
  Når elevtallet faller og skoletilbud (som f.eks. vg2 Anleggsmaskiner) ikke kan opprettholdes lokalt, kan alternative løp som *Fagbrev på jobb* være et hensiktsmessig tiltak.
- Øremerket økning av budsjettpotten**:**
  Det må vurderes om det er rom for å etablere større og mer forutsigbare økonomiske ressurser til ordningen for å imøtekomme etterspørselen i distriktene.
- Økonomiske midler må følge kandidaten ut i bedrift:
  Opplæringskontor og bedrifter som tar dette ansvaret, må sikres midler til drift og utvikling av tilbudene.

Konklusjon

Næringslivet på Fosen er preget av SMB strukturer der de fleste bedriftene jobber i et lokalt eller regionalt marked. Ingen nevnt, ingen glemt.

De store nasjonale og internasjonale aktørene som MOWI, ScanBio, Johs.J.Syltern, Grøntvedt Pelagic for ikke å glemme den største virksomheten som ligger i Ørland kommune – Ørland flystasjon – med mange tusen ansatte, setter sitt preg på

kommunene og næringslivet på Fosen. Ørland kommune er heller ingen liten virksomhet med over 1000 ansatte.

Næringslivet etterspør ansatte med relevante fagbrev og bachelor-/mastergrader innenfor ulike fagretninger. Det er viktig for næringslivet, privat eller offentlig, at utdanningssystemene fungere optimalt. Grunnskole, videregående skole, universiteter og høyskoler må utgjøre en helhet for at hele samfunnsstrukturen skal fungere i hverdagen.

Vi ønsker Trøndelag fylkeskommune lykke til med den videre behandlingen av saken til beste for vår ungdom i årene framover.

Bjugn, 14.09.2026

Tor Langvold
Styreleder

Bjugn Næringsforum